

Brüsszel, 2025. március 7.
(OR. en)

6878/25

JAI 290
FREMP 55

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	a delegációk
Tárgy:	A Tanács következtetései az Európai Unió Alapjogi Chartájának alkalmazásáról: az alapvető jogok előmozdításának, védelmének és érvényesítésének finanszírozása – A Tanács következtetései (2025. március 7.)

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak „A Tanács következtetései az Európai Unió Alapjogi Chartájának alkalmazásáról: az alapvető jogok előmozdításának, védelmének és érvényesítésének finanszírozása” című dokumentumot, amelyet a Tanács a 2025. március 7-i 4082. ülésén jóváhagyott.

**A Tanács következtetései az Európai Unió Alapjogi Chartájának alkalmazásáról:
az alapvető jogok előmozdításának, védelmének és érvényesítésének finanszírozása**

Preambulum

Az Európai Unió Tanácsa,

- a. **Emlékeztetve** az Európai Unióról szóló szerződés (a továbbiakban: EUSZ) 2. cikkére, mely szerint az Unió az emberi méltóság tiszteletben tartása, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a jogállamiság, valamint az emberi jogok – ideértve a kisebbségekhez tartozó személyek jogait – tiszteletben tartásának értékein alapul, mely értékek közösek a tagállamokban, a pluralizmus, a megkülönböztetés tilalma, a tolerancia, az igazságosság, a szolidaritás, valamint a nők és a férfiak közötti egyenlőség társadalmában,
- b. **Emlékeztetve** az emberi méltóság, a szabadság, az egyenlőség és a szolidaritás oszthatatlan és egyetemes, az Európai Unió 25 évvel ezelőtt, 2000. decemberben ünnepélyesen kihirdetett Alapjogi Chartájában (a továbbiakban: Charta) kinyilvánított értékeire, valamint a tagállamok azon kötelezettségére, hogy a Charta 51. cikkével összhangban az Unió jogának végrehajtásakor garantálják az abban foglalt jogokat és szabadságokat,
- c. **Emlékeztetve** az EUSZ 6. cikkének (1) bekezdésére, amely szerint az Unió elismeri a Szerződésekkel azonos jogi kötőerővel bíró Chartában foglalt jogokat, szabadságokat és elveket,
- d. **Emlékeztetve** az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 8. cikkére, amelynek értelmében az Unió tevékenységeinek folytatása során törekszik az egyenlőtlenségek kiküszöbölésére, valamint a férfiak és nők közötti egyenlőség előmozdítására, valamint az EUMSZ 10. cikkére, amelynek értelmében politikai és tevékenységei meghatározása és végrehajtása során az Unió küzd mindenfajta megkülönböztetés ellen,
- e. **Hangsúlyozva**, hogy – különösen a társadalmi változások, a társadalmi haladás, valamint a tudományos és technológiai fejlődés fényében – meg kell erősíteni az EUSZ 2. cikkében és a Chartában rögzített értékek és jogok előmozdítását és védelmét, és biztosítani kell a Charta megfelelő alkalmazását,

- f. **Hangsúlyozva**, hogy az alapvető jogok előmozdításához és védelméhez hozzájáruló tevékenységekhez – mivel általában nem kereskedelmi jellegűek – finanszírozási mechanizmusokra van szükség, és hogy az ilyen mechanizmusok létrehozása, fejlesztése, fenntartása és figyelemmel kísérése továbbra is egyike az Unió fontos kötelezettségvállalásainak,
- g. **Hangsúlyozva**, hogy a – fékek és ellensúlyok rendszerében továbbra is nélkülözhetetlen elemként részt vevő, valamint az Unió értékeinek, így többek között a jogállamiságnak az előmozdításához és védelméhez is hozzájáruló – civil társadalmi szervezetek és emberijogvédők megfelelő és átlátható finanszírozásának biztosítása kulcsfontosságú ahhoz, hogy olyan társadalmat építsünk és tartsunk fenn, amelyben érvényesülnek az uniós értékek,
- h. **Emlékeztetve** az Uniónak a demokrácia, a jogállamiság és az alapvető jogok világszerte történő támogatása iránti elkötelezettségére – mely támogatás számos különböző, külső tevékenységeket finanszírozó eszköz révén valósul meg, többek között a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (NDICI – Globális Európa) révén –, valamint rámutatva az Európai Unió által az emberi jogok területén biztosított finanszírozás jelentős szerepére,
- i. **Ismételten hangsúlyozva** az Uniónak az emberi jogok európai egyezményéhez való, az EUSZ 6. cikke (2) bekezdésével összhangban történő csatlakozásának fontosságát az alapvető jogok védelme koherenciájának és következetességének fokozása, valamint az alapvető jogok védelmének Európában történő további erősítése szempontjából,
- j. **Aggodalmának adva hangot** az emberi jogok világszerte tapasztalható, folyamatos és elterjedt súlyos megsértései miatt, melyekre példaként említhetők az Ukrajna elleni orosz invázió és az azt követő agressziós háború során elkövetett jogsértések; e háború kezdetének a harmadik évfordulója fájdalmas emlékeztető azt illetően, hogy az alapvető jogokat és szabadságokat nem szabad eleve adottnak tekinteni, és hogy megóvásuk a tagállamok, az uniós intézmények és más érintett nemzetközi szereplők közös feladata,
- k. **Üdvözölve** a Bizottságnak az Európai Unió Alapjogi Chartájának alkalmazásáról és azon belül az alapvető jogok előmozdításának, védelmének és érvényesítésének finanszírozásáról készült 2024. évi éves jelentését (a továbbiakban: a Chartáról szóló 2024. évi jelentés), amely áttekintést nyújt az alapvető jogok finanszírozása terén bekövetkezett fejleményekről,

1. **Üdvözölve** az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége (a továbbiakban: FRA) által biztosított jelentős hozzájárulásokat, melyeknek részét képezik többek között a Chartával kapcsolatos értékes szakértői hozzájárulások és tanulmányok, így például az *EU Funds: Ensuring Compliance with Fundamental Rights* (Uniós alapok: az alapvető jogok érvényesülésének biztosítása) címmel a közelmúltban készült jelentés is. Az FRA e területen végzett fontos tevékenységeire további példaként említhető ezenkívül a Charta ismertségének az olyan többnyelvű képzési eszközök segítségével való növelése is, mint a Charterpedia és a Chartára vonatkozó speciális oktatómodulok, valamint a CharterXchange évenkénti megrendezése a Bizottsággal együtt.

Az alapvető jogok előmozdításának, védelmének és érvényesítésének finanszírozása

Az Európai Unió Tanácsa újílag megerősíti a Charta folyamatos alkalmazása iránti elkötelezettségét, és – a következő többéves pénzügyi keretről (a továbbiakban: MFF) szóló jövőbeli tárgyalások sérelme nélkül – jóváhagyja az alábbi következtetéseket.

Az Európai Unió Tanácsa

1. **Hangsúlyozza**, hogy az alapvető jogok előmozdításához, védelméhez és érvényesítéséhez hozzájáruló különböző finanszírozási források – azaz többek között az Unió, a tagállamok, a magánadományozók és a nemzetközi szervezetek által biztosított, illetve folyósított források – kiemelkedő fontossággal és egymást kölcsönösen erősítő szereppel bírnak;
2. **Elismeri** a civil társadalmi szervezetek és az emberijog-védők központi szerepét az Unió alapjogi szakpolitikáinak a tagállamokban való alkalmazásában, valamint a tevékenységeikhez nyújtott, meglévő uniós finanszírozás fontosságát. A Tanács hasonlóképpen elismeri továbbá azt a fontos szerepet, amelyet a nemzeti, regionális és helyi hatóságok e területen folytatott releváns tevékenységeit finanszírozó jelenlegi uniós programok, továbbá az igazságszolgáltatási rendszereket erősítő és fejlesztő, valamint az igazságügyi szakemberek képzéséhez hozzájáruló programok töltenek be;
3. **Hangsúlyozza** a Bizottság által az uniós értékek és az alapvető jogok előmozdítására helyezett fokozott hangsúlyt, ami a finanszírozással és a 2021–2027-es többéves pénzügyi kerettel összefüggésben magában foglalta a Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek program költségvetésének jelentős megnövelését is;

4. **Elismeri**, hogy az uniós finanszírozásnak és az uniós költségvetésnek a költségvetési rendelet alapján történő végrehajtása során a tagállamok és a Bizottság feladata biztosítani a Chartának való megfelelést annak 51. cikkével összhangban, csakúgy, mint az EUSZ 2. cikkében foglalt, a költségvetés végrehajtása szempontjából releváns uniós értékek tiszteletben tartását;
5. **Elismeri** annak fontosságát, hogy biztosított legyen az uniós értékek és a Charta tényleges alkalmazása és gyakorlati tiszteletben tartása, valamint az Unió pénzügyi érdekeinek védelme. E tekintetben a Tanács ismételten leszögezi, hogy a jogállamiság, illetve a Charta tiszteletben tartása, valamint az uniós finanszírozás egyértelműen összefügg egymással;
6. **Hangsúlyozza**, hogy e tekintetben kulcsszerepet tölt be a közös rendelkezésekről szóló rendelet, amelynek 9. cikke előírja, hogy a tagállamoknak és a Bizottságnak a közös rendelkezésekről szóló rendelet hatálya alá tartozó alapok végrehajtása során biztosítaniuk kell az alapvető jogok tiszteletben tartását és a Chartának való megfelelést, különösen a nemek, faji vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékoságon, koron vagy szexuális irányultságon alapuló bármilyen hátrányos megkülönböztetés megelőzése érdekében, továbbá hogy a programok előkészítése, végrehajtása, nyomon követése, a programokra vonatkozó jelentéstétel, valamint azok értékelése során elő kell mozdítaniuk a fogyatékosággal élő személyek általi hozzáférhetőséget, valamint be kell építeniük a nemi dimenziót. Továbbá, a Charta hatékony alkalmazására és végrehajtására vonatkozó, a közös rendelkezésekről szóló rendelet III. mellékletében meghatározott horizontális feljogosító feltétellel (a Chartára vonatkozó feljogosító feltétel) összhangban a tagállamoknak ahhoz, hogy az ezen alapok miatt felmerült kiadásokat visszatéríthessék, hatékony mechanizmusokat kell létrehozniuk, amelyek a programozás és a végrehajtás valamennyi szakaszában biztosítják a Chartának való megfelelést;
7. **Elismeri** az egyes konkrét uniós finanszírozási programok – különösen az Unió alapját képező értékek és alapvető jogok Unión belüli előmozdításának szentelt legnagyobb uniós alap, a Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek program – fontosságát és eredményeit, hiszen azok az egyenlőség, a jogérvényesülés, a jogok és az értékek Unióját erősítik. A program a szereplők széles köre – különösen a civil társadalmi szervezetek és köztük is a nemzeti, regionális, helyi és közvetlen közösségi szinten tevékenykedő szervezetek – számára jelent kiemelten fontos közvetlen finanszírozási forrást;

8. **Elismerését fejezi ki** azt illetően, hogy az uniós finanszírozás már számos különböző tematikus területen járult hozzá a Chartában rögzített alapvető jogok védelméhez és érvényesítéséhez. Az érintett területek sokfélesége azt tükrözi, hogy az alapvető jogoknak a különböző szakpolitikai ágazatokban való általános érvényesítésére folyamatosan szükség van, valamint hogy az közvetlenül konkrét igények kielégítésében ölt testet. A célirányos támogatásra példaként említhető az alapvető jogokkal kapcsolatos folyamatos ismeretterjesztés és kapacitásépítés (Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek program), az igazságügyi szakemberek képzése és az igazságszolgáltatáshoz való tényleges hozzáférés – többek között digitális eszközök révén történő – biztosítása (Jogérvényesülés program), a biztonságos és védett online környezetek létrehozása és a dezinformáció elleni célzott fellépés (Digitális Európa program), valamint a tömegtájékoztatás szabadságához, a művészi szabadsághoz és a pluralizmushoz való hozzájárulás (Kreatív Európa). Az alapvető jogok védelmét és előmozdítását a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz és a Technikai Támogatási Eszköz révén is támogatja az Unió;
9. **Elismeri**, hogy az EU, a tagállamok és más adományozók által rendelkezésre bocsátott jelentős források ellenére a finanszírozási igény meghaladja a rendelkezésre álló finanszírozást;
10. **Hangsúlyozza** annak fontosságát, hogy az alapok programozásáért és végrehajtásáért felelős hatóságok rendelkezzenek a Chartának való megfelelés biztosításához szükséges szakértelemmel. Az is kulcsfontosságú, hogy az alapok kedvezményezettjei megfelelő átlátással rendelkezzenek a betartandó eljárásokról és követelményekről;
11. **Elismeri** a tagállami finanszírozás fontosságát az alapvető jogokkal kapcsolatos kötelezettségek gyakorlati érvényesítése és alkalmazása szempontjából, amelyek révén az alapvető jogok védelme valamennyi szakpolitikai területen, és többek között regionális és helyi szinten is biztosítható, a kiegészítő uniós finanszírozás mellett. Az állami költségvetés sok esetben a nemzeti emberi jogi intézmények, az egyenlőséggel foglalkozó szervek és az ombudsmanok fő finanszírozási forrását jelenti, e szereplőknek az alapvető jogok előmozdításában és védelmében betöltött kiemelkedő szerepét pedig nem lehet eléggé hangsúlyozni. Emellett az uniós finanszírozáson kívül gyakran a nemzeti finanszírozás a civil társadalmi szervezetek fő finanszírozási forrása is;

12. **Támogatja** a Számvevőszéket, az Európai Csalás Elleni Hivatalt (OLAF) és az Európai Ügyészséget (EPPO) azon szerepükben, amelyet a megbízatásuk keretein belül az Unió pénzügyi érdekeit sértő szabálytalanságokkal vagy bűncselekményekkel – így adott esetben az alapvető jogok előmozdítására, védelmére és érvényesítésére szánt pénzeszközökkel való visszaélésekkel is – kapcsolatos ellenőrzések és vizsgálatok lefolytatásában töltenek be;

Az Európai Unió Tanácsa felkéri a tagállamokat, hogy:

13. **Jelöljenek ki** olyan, a Chartával foglalkozó nemzeti kapcsolattartókat – és **segítsék elő** azok munkáját –, akiknek a feladata a Bizottságnak „Az Alapjogi Charta EU-n belüli alkalmazásának megerősítésére irányuló stratégia” című dokumentuma értelmében az információáramlás optimalizálása és a Chartára vonatkozó bevált gyakorlatok cseréje, valamint a tagállamokon belüli kapacitásépítési erőfeszítések összehangolása. A Tanács megállapítja, hogy e kapcsolattartók kinevezése és tevékenységei kulcsfontosságúak a Charta következetes alkalmazása szempontjából. Tudomásul veszi a Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek programmal foglalkozó nemzeti kapcsolattartók kijelölését is, akiknek a Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek programmal kapcsolatos információk terjesztése, valamint a program láthatóságának és hozzáférhetőségének a javítása a feladata, továbbá felkéri a tagállamokat, hogy segítsék elő az e két szerepkör betöltői közötti együttműködést;
14. **A nemzeti költségvetési folyamatok keretén belül biztosítsák** a nemzeti alap- és projektfinanszírozás rendelkezésre állását és az ahhoz való egyenlő hozzáférést a civil társadalmi szervezetek, az emberi jog-védők, valamint az egyéb olyan szereplők számára, akik az alapvető jogok alkalmazásának védelmezésével és előmozdításával foglalkoznak a tagállamokban. Az említett finanszírozás hatékonyságának fokozása érdekében alapvető fontosságú, hogy a nemzeti hatóságok biztosítsák az átláthatóságot a rendelkezésre álló finanszírozás tekintetében, hogy a finanszírozási felhívásokat közzétegyék, valamint könnyen hozzáférhetővé tegyék, és a finanszírozás elosztására is független és átlátható módon kerüljön sor;

15. **Biztosítsanak** elegendő és stabil finanszírozást a kormányzati, regionális és helyi hatóságok azon tevékenységei számára, amelyek megkönnyítik a Charta végrehajtását és alkalmazását, továbbá a kormányzat minden szintjén támogatják az alapvető jogok előmozdítását, védelmét és érvényesítését;
16. **A nemzeti költségvetési kerettel összhangban biztosítsanak** a nemzeti emberi jogi intézmények, az egyenlőséggel foglalkozó szervek és az ombudsmanok számára megfelelő, az uniós jog szerinti megbízatásukat, valamint az alapvető jogok védelme terén jelenleg fennálló kihívások nagyságrendjét és terjedelmét tükröző finanszírozást. A nemzeti emberi jogi intézmények, az egyenlőséggel foglalkozó szervek és az ombudsmanok folyamatosan hozzájárulnak az EUSZ 2. cikkében és a Chartában rögzített közös értékek megőrzéséhez és védelméhez azáltal, hogy az alapvető jogokkal kapcsolatban magas szintű szakértői hozzájárulást biztosítanak, nyomon követik a Charta alkalmazását, támogatást biztosítanak az emberi jogi jogsértések áldozatainak és a kiszolgáltatott helyzetben lévő személyeknek, együttműködnek a nemzeti intézményekkel, valamint felhívják a társadalom figyelmét az alapvető jogokra;
17. **Biztosítsanak** méltányos és átlátható finanszírozást az alapvető jogok előmozdítása, védelme és érvényesítése terén, továbbá tartózkodjanak a finanszírozás mindennemű önkényes csökkentésétől, amely ellentmondhatna a tagállamok azon kötelezettségének, hogy tiszteletben tartsák az EUSZ 2. cikkében és a Chartában rögzített közös értékeket.

Az Európai Unió Tanácsa

18. **Üdvözl**i azt a folyamatos munkát, amelyet a Bizottság az FRA-val együttműködésben végez a Charta alkalmazásának további megerősítése érdekében. Konkrétan a Bizottságnak „Az Alapjogi Charta EU-n belüli alkalmazásának megerősítésére irányuló stratégia” című dokumentuma olyan intézkedéseket tartalmaz a 2030-ig tartó időszakra vonatkozóan, amelyek támogatják az alapvető jogok alkalmazását. Az említett stratégia megerősíti, hogy a finanszírozás központi szerepet játszik az európai uniós szakpolitikák tagállamokban való végrehajtásának a támogatása terén, valamint felszólítja a tagállamokat és a Bizottságot annak biztosítására, hogy az európai uniós finanszírozású projektek megfeleljenek a Chartának. Ezenkívül említést tesz arról, hogy a civil társadalom nehézségekkel szembesül a finanszírozáshoz való hozzáférés terén; ez a kihívás a „Virágzó civil társadalmi tér az alapvető jogok biztosítása érdekében az Európai Unióban” című, a Charta alkalmazásáról szóló 2022. évi éves jelentésben (2022) is tükröződik;

19. **Üdvözl**i a Bizottság arra irányuló munkáját, hogy a civil társadalmi szervezetek fokozottabb támogatásban részesüljenek, többek között a civil társadalmi platform bejelentett létrehozása révén.

Az Európai Unió Tanácsa felkéri a Bizottságot, hogy:

20. **Folytassa** a szinergiák **feltárását és kiépítését** az alapvető jogok előmozdítására, védelmére és érvényesítésére irányuló uniós és tagállami finanszírozás között. A gyakorlatban ez *többek között* úgy érhető el, ha folyamatosan átgondoljuk, hogyan lehet a legjobban felhasználni a meglévő forrásokat, elismerjük a kedvezményezettek sajátos igényeit, biztosítjuk az együttműködést a regionális és helyi szinttel és gondoskodunk a forráshoz jutásukról, valamint biztosítjuk a közzétételi és jelentéstételi rendszerek hatékonyságát, továbbá uniós szintű intézkedéseket hozunk a forrásokkal való visszaélések megelőzésére és visszaszorítására. Az említett szinergiák egyrészt tükrözik, másrészt operatív szinten érvényesítik az uniós és a tagállami finanszírozás egymást kiegészítő, ugyanakkor egyedi jellegét, valamint összhangban vannak az alapvető jogok területére vonatkozó nemzeti és uniós célok egyre inkább egymást kiegészítő jellegével;
21. **Továbbra is mozdítsa elő** a közvetlen finanszírozási programjait az alapvető jogok területén, valamint tegye könnyebben hozzáférhetővé azokat az érintett szervezetek számára annak érdekében, hogy a támogatható pályázók kellő időben hozzájussanak a finanszírozási lehetőségekkel kapcsolatos információkhoz;
22. **Továbbra is mozdítsa elő** azt, hogy a Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek program a potenciális pályázók széles köre számára hozzáférhető legyen a 2021–2027-es időszakra vonatkozó MFF-en belül, mégpedig többek között azáltal, hogy elősegíti a jelentkezési eljárásoknak az Unió összes hivatalos nyelvén való lebonyolítását. A finanszírozás átláthatóságának fenntartása mellett a Bizottságnak biztosítania kell azt, hogy a pályázók ne szembesüljenek túlzott adminisztratív terhekkel a pályázati eljárásokhoz és a finanszírozás kezeléséhez kapcsolódóan. A Bizottság felkérést kap arra, hogy a pályázók által követendő eljárások kidolgozása során továbbra is szorosan működjön együtt a Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek programmal foglalkozó nemzeti kapcsolattartókkal annak érdekében, hogy támaszkodhasson szakértelmükre a tagállami szinten felmerülő gyakorlati kihívásokat illetően. A Bizottságnak ezzel egyidejűleg továbbra is célzott finanszírozást kell rendelkezésre bocsátania az alapvető jogok területén meglévő sürgető és növekvő társadalmi szükségletek és kihívások kezelése érdekében;

23. **Továbbra is aktívan vegyen részt** a civil társadalmi szervezetekkel és az emberijog-védőkkel való nyílt és átlátható párbeszédben, figyelembe véve azok szakértelmét a szakpolitikai döntéshozatali folyamat során, **továbbá támogassa** a civil társadalmi szervezeteket az alapvető jogokkal kapcsolatos kérdések vizsgálatában és kezelésében, többek között a közvetlen közösségi szinten is. Az említett támogatásnak magában kell foglalnia azt, hogy a Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek program folyamatosan a civil társadalmi szervezetekre összpontosítson;
24. **Továbbra is biztosítson** célzott, közvetlen finanszírozási lehetőségeket a civil társadalmi szervezeteknek, hogy ezáltal támogassa a hatékony és fenntartható projektek megvalósítását a meglévő finanszírozási programokon belül. Az említett támogatásnak magában kell foglalnia a több évre kiterjedő finanszírozás rendelkezésre állását, ami lehetővé teszi az olyan projektek jobb végrehajtását, amelyek jellegüknél fogva hosszú távú tervezést igényelnek, mégpedig az átláthatóság és az elszámoltathatóság elvével összhangban;
25. **Továbbra is működjön együtt** a Régiók Európai Bizottságával az azzal kapcsolatos figyelemfelhívásban, hogy milyen szerepet töltenek be a helyi és a regionális hatóságok a Charta alkalmazásában és előmozdításában, támaszkodva e célból a városok és hálózataik által végrehajtott sikeres uniós finanszírozású projektekre;
26. **Továbbra is biztosítsa**, hogy az alapvető jogokkal kapcsolatos kérdések – az EUSZ 21. cikkével összhangban –jelentős hangsúlyt kapjanak a jelenlegi MFF keretén belül a külső tevékenységhez kapcsolódó finanszírozási eszközök révén, így többek között az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz (IPA III), valamint a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (NDICI – Globális Európa) révén.
-